

Stockholm 2025-05-19

Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Bästa Acko Ankarberg Johansson,

Min förhoppning är att allt är väl med dig denna sula försommar.

Som du vet är jag mycket orolig över effekterna av den försämring av högkostnads-skyddet för läkemedel som regeringen föreslagit. Jag delar denna oro med PRO:s medlemmar, med andra patient- och pensionärsorganisationer och med väldigt många vanliga svenskar som är i behov av sina läkemedel.

Torsdagen den 22 maj röstar Sveriges riksdag om förslaget. Jag vill uppmana dig att ta chansen att stoppa detta djupt olyckliga förslag.

Till det här brevet fogar jag namninsamlingar som skickats till mig av PRO lokalt, dels i skånska Bromölla, dels i Jämtland. Engagemanget runt om i landet har varit omfattande i denna fråga. Från Medicinmarschen i Stockholm, till demonstrationer i Malmö och Hudiksvall och lokala debattartiklar. Flera PRO-distrikt har vid sina årsmöten antagit uttalanden om frågan. Omkring 100 000 namn har samlats in.

I gruppen pensionärer är läkemedelsanvändningen utbredd och detta gäller särskilt de äldre pensionärerna. Detta framkommer i *Vård och omsorg för äldre : Lägesrapport 2025*, som Socialstyrelsen nyligen presenterat (sid. 114–115). Läkemedelsanvändningen hos personer 75 år och äldre har ökat mellan 2017 och 2023. Rapporten visar att det genomsnittliga antalet läkemedel per person under perioden ökade från 4,7 till 4,9. Samtidigt steg andelen personer med tio eller fler läkemedel från 11,0 till 12,8 procent. Det är mycket bekymmersamt om personer som behöver läkemedel för sin hälsa inte längre kan fullfölja den behandling som deras läkare ordinerat.

Du känner redan väl till problemen med det förslag som regeringen lagt fram – du gav själv uttryck för detta vid presskonferensen när förslaget presenterades. Jag vill ändå särskilt understryka tre aspekter på förslaget som behöver belysas.

- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har påtalat att förslaget kan innebära en ökad risk att människor inte kan upprätthålla sin egen-

beredskap motsvarande rekommendationen av en månads förbrukning av receptbelagda läkemedel och förbrukningsartiklar. ”Flera har redan idag svårt att upprätthålla sin egenberedskap då det uppfattas som kostsamt. Det avser oftast människor i den äldsta åldersgruppen som vanligtvis står på någon stadigvarande behandling” skriver MSB i sitt remissvar till regeringen.

- Den föreslagna försämringen inskränker rätten till jämlik hälsa och vård och riskerar att ytterligare försämma den ekonomiska situationen för personer med funktionsnedsättning och strider därför mot Sveriges åtaganden enligt FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den bedömningen gör organisationen Funktionsrätt Sverige – en samarbetsorganisation för 53 funktionsrättsförbund.
- I en enkätundersökning utförd av Sveriges Apoteksförening riktad till medarbetare på apotek uppgav 67 procent av de som svarade att de varje vecka möter kunder som avstår att hämta ut läkemedel på grund av kostnaderna. Nästan 90 procent angav att de bedömer att den föreslagna förändringen kommer innebära att fler avstår från sin behandling.

Dessa och andra varningar och avrådanden som artikulerats i debatten om det försämrade högkostnadsskyddet leder mig till slutsatsen att förslaget inte är tillräckligt berett. Konsekvenserna för Sveriges beredskap, apotekspersonalen och landets konventionsåtaganden inte är tillräckligt genomlysta – vid sidan av de potentiellt allvarliga konsekvenserna för enskilda äldre och andra i samhället.

Naturligtvis inser jag att det vore okonventionellt om du och regeringen drar i nödbromsen kort innan riksdagen går till beslut om det försämrade högkostnadsskyddet. Men jag har funnit att den stora och välgrundade oro som förslaget givit upphov till ändå föranleder att jag tillskriver dig med en uppmaning att stoppa processen.

Med förhoppning om en vilsam och varm sommar – när den väl infinner sig.

Med vänlig hälsning,

Åsa Lindestam
Ordförande PRO